ՄԱՆԴԱԿՈՒՆԻ ՀԱՅՐՈՒՆ ՄԷԿ ՆՈՐ ՁԵՌԱԳԻՐԸ

Շար. ՍԻՈՆ Թիւ 2. 46էջ

	Տպագիրը	Ձեռագիրը
	ձառ. ԺԱ	ձառ. Է
» 97 » 5	որ ասաց թէ սիրեսջիք զմի-միեանս	որ ասաց թէ պատուիրան նոր տամ ձեզ, զի սիրեսջիք զմիմեանս
» — » 7	մերձենալ յաստուածպաշ-տութիւն	մերձենալ յաշակերտութիւն աստուած-պաշտութեան
» — » 14-15	...այլ ի նորումս Քրիստոս և զսիրելիս հրամայէ սիրել, և զթշնամիս եւս սիրել	այլ (և) զսիրելիսն հրամայէր սիրել. իսկ Տէր(ս) ամենայնի հրամայէ և զթշնա-միսն սիրել
» 99 » 19	ամբարշտութիւն և անափա-ռութիւն	ամբարտաւանութիւն և անափառու-թիւն և չարայուշ ոխակալութիւն.
» — » 21	այլ ընդ սիրոյն...խոնար-հութիւն	իսկ որ ընդ սիրոյն...այսօրիկ են. խոնարհութիւն
» 100 » 7	խաչիցի և մաշիցի	հալեցի և մաշեցի
» — » 21	և սրբութեան կուսութիւն ունիցի	և զսրբութիւն կուսութեանն պահիցէ
» — » 25	ողորմութեամբք անընչա-նայցէ	ողորմութեամբք սքանչանայցէ (?)
» — » 31	...մեզօք անիրաւագոյնս	անօրինագոյն զտանի
» 101 » 12	այնպիսի չարագոյան թոյնս ունիցի.	այնպիսի չար թիւնս ունիցի
» — » 14	բորբոքի ի միտս իւր հոգա-ծութեամբն	բորբոքի ի միտս նոցա անշէջ հուրն նախանձու:
» 10 » 15-22	զօղայ և զեղնի (...[illegible])	զօղայ և զեղնի և հալի և մաշի հա-նապազ ընդ եղբաւրն պատուելն եւ ընդ շնորհսն և ընդ առաջադիմութիւն-սըն, և ընդ ոչ մեղուցելոյ եղբաւրն միշտ ի միտս իւր հանապազ պատե-րազմի, բայց ոչ երևեցուցանէ առ ի բազմաց ամաւթոյն, այլ գաղտնի նեն-գութեամբ հանապազ սպանանէ և չար ակամբ քաւզով նայի իբրեւ ընդ թըշ-նամի: Վասն որոյ բազում սպեղան-եաց պէտք են վիրիս այսորիկ, բա-զում օղրոց և արտասուաց և անդուլ աղօթից հառաչելոյ և անդադար խըն-դրուածոց, զի այնպէս դժուար և ան-բժշկելի է սիրտն նախանձոյ և չա-րակնութեան. միայն բազում հնարիւք և բիւր գեղովք գնեխութիւն վերացն լինելոյ...
» — » 24-25	նախանձմամբն ... զհրա-ցայտ տարտարոսն և զանշէջ գեհեանն	նախանձու մախանաւքն ... զհրացան տարտարոս գեհեննին. Կ—եւ. եթէ ոչ փութայ առէն զերծանել ի չար նա-

digitised by A.R.A.R.@

			խանձութենէ հիւանդութեան և սըրտիւ զեղբայրն սիրեցէ
» — »		և եթէ զամենայն բարեգործութիւնս... ([illegible])	յամենայն բարութեանցն և ի զանազան ուրախութեանցն և յազգէ կրօնիցն յամենայնէ և ամենեւիմ[բ] ոչ ինչ աւգտեալ, յորժամ ընդ եղբաւրն նախանձն և չարակնութիւն ունիցի և զխաւար ատելութեան մածեալ ունի ի սրտին՝ ոչինչ աւգտեալ. յորժ (?) մի՛ նմանեսցուք նոցա, այլ բարեաց գործոց նախանձաւոր լիցուք, շնորհաւք և մարդասիրութեամբ Տեառն մերոյ և Փրկչին, ևայլն։
		Ճառ ԺԲ	Ճառ ԻԲ
» 102 »	5	մոլութիւն...	մոլորութիւն անհամբոյր...
» — »	8	մինչև օգոյն ինչ չարժեալ	չև ոգւոյն ինչ ազդե[ա]լ
» — »	15	մոլորութեան	մոլութեան
» — »	17	ի գրկելիս	գրկելիս իւր ([illegible])
» — »	18	ցաւեցուցանէ	խռովեցուցանէ
» — »	20	հնազանդեսցի	հանդիպեսցի
» — »	22	վառէ որպէս կամի զլեզու նորա ի չարութիւն	վարէ որպէս և կամի. զլեզուն սրէ ի չարութիւն և ի չարախօսութիւն
» — »	27	վայրենի ցուցանէ	վայրենացուցանէ
» 103 »	1	քարրից դառնութիւն	քարրից դաժանութիւն
» — »	5-6	եւ ոչ այնչափ չար են մոլինք գիւաց, որչափ բարկացողք գիւաց ի ցասմանէ ([illegible])	եւ ոչ այնչափ չարչարին մոլիքն ի գիւացն, որչափ բարկացողքն ի ցասմանէն.
» — »	7	վառի ի նախանձ	վարէ ի նախանձ
» — »	15-17	...ծնունդք իմից անուանին, անհաշտք ի միմեանց, և անհնազանդք։ Բազում բանս ձեւացուցանեն...	...ծնունդք իմից անուանին անհաշտքն ի միմեանց, և անհնազանդեալքն ի միմեանց բազում բամբասանս ձեւացուցանեն...
» — »	19	զինասս	զմեղադրութեան վնասն
» — »	20-21	...ի վերայ ընկերին ջանայ ամենեցունց առաջի, կարծեցուցանելով զնա վնասակար	...ի վերայ ընկերին, և ջանայ ամենեցունց առաջի կարծեցուցանել զնա վնասակար
» — »	21	զի զեւ նորա տրտմութեան	զի զեւն սրտմտութեան
» — »	28	ի միասում ընկերին	միասում ընկերին
» — »	35	...անապաշաւ։ Աւուրս բազում ծանրացուցանէ	անապաշաւ աւուրս բազումս։ Ծանրացուցանէ
» 104 »	4-6	ըմբռնէ անօրէն ախտն... և ամենեւին չառայ իմանալ	ըմբռնէ սատանայ անօրէն ախտիւն բարկութեան... և ամենեւին ընկենու ի մտացն զգայութենէ՝ չիմանալ...
» — »	14	ոչ պատկառեցուցանեն ի գեղջ...	ոչ պատկառեցուցանեն ածել ի գեղջ
» — »	22	...ընդունելի է	ընդունելի է։ Կ[illegible]. Այլ եւ արեգակն, ասէ, ի վերայ բարկութեան ձերոյ մի մտցէ»։ ([illegible])

» — »	24	եթէ ոչ նախ երթեալ հաճի ընդ տրտմեալ եղբօրն	եթէ ոչ նախ երթայ և հաշտի ընդ եղբաւրն տրտմեցելոյ
» — »	27	յարուցանիցեն զսիրտ քո	ծանրացուցանեն զմիտս քո
» — »	35	հաճել ընդ ընկերին	հաշտել ընդ ընկերին
» — »	38-39	ընդ հեթանոս համարեալ եմք, զի անընդունելի իցէ...	իբրև զհեթանոս համարեալ եմք անընդունելի աղաւթիւք, և եթէ աղաւթքն անընդունելի իցեն...
» 105 »	14	այլ աւուրք բազումք հեռանան	այլ աւուրբք բազմաւք հեռանան
» — »	17	ի սուրբ խորհրդոյն՝ ի մարմնոյն և յարենէն Քրիստոսի	ի սուրբ և ի կենարար մարմնոյն Քրիստոսի.
» — »	19-20	կարծես պատիւ համարել Աստուծոյ չմերձենալ ի խորհուրդն	կարծէ պատիւ Աստուծոյ համարել ըզչմերձենալն ի սրբութիւն խորհրդոյն,
» — »	30	միթէ փառանցա՞ր ինչ. այլ փարձս...	միթէ փառանցա՞ր ինչ. ո՛չ, այլ փարձս...
» — »	32	ցնտատւոր (Տպ. ի՞նչ նշանակէ նաև ցնուտ, ցրտուտ, ըստ ԱյլՉ.)	ցնցոտաւոր.—(Ընդէ՞ր է «ցնտատւոր» բառը Աւյեան Բառարանէ՞ ծննդ.)
» 106 »	22	զի բարկութիւն է աղաղակ և կռիւ	զի ի բարկութենէ է աղաղակ և կռիւ
» — »	26	իջեալ դադարէ իբրև զհուր	չիջեալ դադարէ իբրև զհուր
» — »	30	ի ժամ ցասմանն յուզելոյ	Կ'աւելցնէ. Եւ զբորբոքումն բարկութեանն ցածուցանես։
» 107 »	5	պարգեւք կան ի միջի ոսոխացն և կացոյն	պարգեւք կան առաջի ոսոխացն (՞) և կարգացն (՞)
» — »	19	և զգուշ որդւոց իւրեանց	և զգուշ որդւոց ուրացան.
» — »	23	եղբօրն տրտմելոյն	եղբաւրն տրտմեցելոյ
» — »	24-25	ընդէ՞ր ծանրացուցանես ըզսիրտ քո աղաչել զեղբայրն	ընդէ՞ր կարծրացուցանես զսիրտ քո չաղաչել զեղբայրն

(Շարունակելի)

Ն. Ն. Դ.

ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԱԿԱՆ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՅԵՑ ՀԻՆ ԵՒ ԱՐԴԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ, ԵՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ՆՈՐԱՇԷՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԳԱՀԻՐԷԻ [Դրեց] **Թ. Ն. Դ.** Տպ. Յարէթ-Պաղտասար Գահիրէ—1927. 8° էջ **122.** **Գին 10 Ե. Դ.** **(Գրքոյկիս ամբողջ հասոյթը յատկացուած է Գահիրէի Հայ որբուհիներու Նպաստի գործին)։**

Եգիպտոսի Առաջնորդ Թորգոմ Սրբազան իր այս պատկերազարդ գրքոյկով շատ թանկագին նպաստ մը կ'աւելցնէ հայ գաղութներու պատմութեան վրայ, որ դեռ ամէն մասամբ չէ մշակուած **սիսթեմաթիք** կերպով։ Բայց այսպիսի լուրջ եւ խնամոտ աշխատութիւններո՛վ է որ կրնայ կազմուիլ հայ գաղութներու ընդհանուր պատմութիւն մը, որ հարկաւորապար պէտք է գրուի օր մը։

Անշուշտ այս գրքոյկը Եգիպտոսի հայ գաղութին պատմութիւնը չէ ամբողջական, բայց իրմէ մեծ լոյս կը սփռէ Նեղոսի ոռոգած հողերուն մէջ հաստատուած հայ գաղութներու ծագումին վրայ. վասն զի գաղթային կեանքի բարգաւաճումին սովորական երեւոյթն է եկեղեցիներ շինել իրենց շուտ տեղաւորումէն ետքը։

Հիւսիսային Ափրիկէի երկիրները վաղեմի քաղաքակրթութեանց թատերաբեմ ըլլալէ ետք, Քրիստոնէութեան ալ առաջին դարերուն մէջ, նշանաւոր եղան իրենց ծաղկեալ եկեղեցիներով։

Յորդանանու եւ Նեղոսի շրջան բռնած երկիրներու մէջ առեւտրական եւ քաղաքական յարաբերութիւնները շատ հին են, այնպէս որ Պաղեստինի Քրիստոնէացումը շուտով պիտի ազդէր Եգիպտոսի վրայ։ Արդէն Թէբայիսի անապատները Անտոն ճգնաւորէն (+356) սկսեալ հռչակ հանած էին, եւ ամէն ազգէ ուխտաւորներ Երուսաղէմ այցելելու առիթով կը փափաքէին Եգիպտոսի անապատներն ալ տեսնել. իսկ Հայեր այն մարզին մէջ ալ ետ չմնացին ուրիշ ժողովուրդներէ։

Առեւտրական գործերով Հայոց գաղթը հին պէտք է ըլլայ Եգիպտոսի մէջ, թէեւ դեռ այդ հնութիւնը թուականով մը նշանակելու վիճակին մէջ չենք։

digitised by A.R.A.R.@